

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/126/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6718205028
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6718205028.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcu: R.-W. s. r. o., so sídlom J. XX, XXX XX W., W. republika, H.: XX XXX XXX, zast. JUDr. Rastislavom Vranecom, advokátom AK Slovenský Grob, so sídlom Mojmirova 13, 900 26 Slovenský Grob, Slovenská republika, proti žalovanej: H. W., rod. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. XXXX/XX, XXX XX I., zast. I. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. XX, XXX XX Zvolen, o odporovateľnosti právneho úkonu, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 28. 3. 2019, č. k.: 6C/30/2018-125, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu mení tak, že žalobu o určenie, že záložná zmluva zo dňa 20. 12. 2012 v znení jej dodatku č. 1 zo dňa 14. 09. 2017 je voči žalobcovi právne neúčinná, zamietá.
- II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:

„I. Súd určuje, že Záložná zmluva zo dňa 20. 12. 2012 v znení jej Dodatku č. 1 zo dňa 14. 09. 2017 uzatvorená medzi žalovanou ako záložným veriteľom a záložcami X. R., nar. XX. XX. XXXX a U. R., rod. P. nar. XX. XX. XXXX ako povinnými, obaja bytom I. XXXX/XX, XXX XX G., predmetom ktorej bolo zriadené záložného práva k nehnuteľnostiam vedených ako parcely registra „C“

- parcelné číslo XXXX/X o výmere XXX mX zastavané plochy a nádvoria, právny vzťah k stavbe evidovanej na pozemku XXXX/ X je evidovaný na LV číslo XXXX

- parcelné číslo XXXX/X o výmere XXX mX G. plochy a nádvoria, právny vzťah k stavbe evidovanej na pozemku XXXX/ X je evidovaný na LV číslo XXXX

- parcelné číslo XXXX/X o výmere XXX mX G. plochy a nádvoria, právny vzťah k stavbe evidovanej na pozemku XXXX/X je evidovaný na LV číslo XXXX

- parcelné číslo XXXX/XX o výmere XXX mX G. plochy a nádvoria, právny vzťah k stavbe evidovanej na pozemku XXXX/XX je evidovaný na LV číslo XXXX

- parcelné číslo XXXX/XX o výmere XXX mX G. plochy a nádvoria, právny vzťah k stavbe evidovanej na pozemku XXXX/XX je evidovaný na LV číslo XXXX

- parcelné číslo XXXX/XX o výmere XXX mX G. plochy a nádvoria, právny vzťah k stavbe evidovanej na pozemku XXXX/XX je evidovaný na LV číslo XXXX

v bezpodielovom spoluvlastníctve (spoluvlastnícky podiel X/X) X. R., nar. XX.XX.XXXX a U. R., r. P., nar. XX.XX.XXXX obidvaja bytom I. XXXX/XX, G. XXX XX. Podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu XXXX/XXXXXX nachádzajúce sa v obci G., zapísané na LV č. XXXX pre katastrálne územie G. na Okresnom úrade vo Zvolene, katastrálnom odbore a Stavby

- súpisné číslo XXXX na parcele XXXX/X - O. dom, ul. I., právny vzťah k parcele na ktorej leží stavba XXXX je evidovaný na LV číslo XXXX
- súpisné číslo XXXX na parcele XXXX/X - O. dom ul. I., právny vzťah k parcele na ktorej leží stavba XXXX je evidovaný na LV číslo XXXX
- súpisné číslo XXXX na parcele XXXX/X - O. dom ul. I., právny vzťah k parcele na ktorej leží stavba XXXX je evidovaný na LV číslo XXXX
- súpisné číslo XXXX na parcele XXXX/XX - O. dom ul. I., právny vzťah k parcele na ktorej leží stavba XXXX je evidovaný na LV číslo XXXX
- súpisné číslo XXXX na parcele XXXX/XX - O. dom, ul. I., právny vzťah k parcele na ktorej leží stavba XXXX je evidovaný na LV číslo XXXX
- súpisné číslo XXXX na parcele XXXX/XX - O. dom, ul. I., právny vzťah k parcele na ktorej leží stavba XXXX je evidovaný na LV číslo XXXX,

byt č. XX, na 7. poschodí vo vchode č. XX podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu XXXX/XXXXXX v bezpodielovom spoluvlastníctve (spoluvlastnícky podiel X/X) X. R., nar. XX.XX.XXXX a U. R., rod. P., nar. XX.XX.XXXX obaja bytom I. XXXX/XX, G. XXX XX, nachádzajúce sa v obci G., zapísané na LV č. XXXX pre katastrálne územie G. na R. úrade vo G., katastrálnom odbore, ktorých vklad bol povolený dňa XX. XX. XXXX pod č. B a nadobudol právoplatnosť a právnu účinnosť dňa XX. XX. XXXX, je voči žalobcovi ako oprávnenému právne neúčinná.

II. Súd priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanej vo výške 100 %, ktoré je povinná zaplatiť v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o výške náhrady."

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobcovia sa domáhali voči žalovanej vyslovenia odporovateľnosti právneho úkonu, a to neúčinnosti záložnej zmluvy, pričom konštatoval, že žalovaná sa k žalobe nevyjadřila a na pojednávaní prítomná nebola. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že na základe žaloby žalobcu zo dňa 9. 9. 2013 Okresný súd Zvolen rozhodol rozsudkom zo dňa 18. 11. 2015, č. k.: 10 Cb/24/2014-433 tak, že dlžník U. R. je povinná zaplatiť žalobcovi 18.339 EUR s príslušenstvom. Na odvolanie rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 26. 4. 2017, č. k.: 41 Cob/292/2016-511 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 5. 6. 2017. Následne Okresný súd Zvolen uznesením zo dňa 10. 7. 2017, č. k.: 10 Cb/24/2014-518, ktoré sa stalo právoplatným 2. 8. 2017 a vykonateľným 8. 8. 2017 rozhodol o trovách konania. Pretože dlžníčka neuhradila dlh žalobcovi, žalobca na základe exekučných titulov podal návrh na vykonanie exekúcie dňa 4. 9. 2017.

3. Z listinných dôkazov mal preukázané, že žalovaná ako záložný veriteľ dňa 2. 8. 2017 podala návrh na zriadenie záložného práva na nehnuteľnosti, ktoré boli v režime bezpodielového spoluvlastníctva X. R. a U. R. ako povinnej na základe záložnej zmluvy zo dňa 20. 12. 2012 z titulu poskytnutej pôžičky vo výške 40.000 EUR na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 20. 12. 2012 bez overenia podpisov účastníkov konania záložnej zmluvy. Pretože záložná zmluva trpela vadami, zmluvné strany uzatvorili dňa 14. 9. 2017 dodatok číslo 1 k záložnej zmluve zo dňa 20. 12. 2012, pričom Okresný úrad Zvolen, katastrálny odbor, rozhodol o vklade záložného práva dňa 5. 10. 2017 v prospech H. Sivákovej (žalovanej).

4. Súd poukázal na to, že k podaniu návrhu na vklad záložného práva zo strany žalovanej po uzavretí samotnej záložnej zmluvy, ktorá bola uzatvorená dňa 20. 12. 2012, došlo v deň právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Zvolen zo dňa 10. 7. 2017, teda 2. 8. 2017, s následným rozhodnutím Okresného úradu Zvolen, katastrálnym odborom zo dňa 5. 10. 2017. Zo strany žalovanej tak došlo k ukráteniu uspokojenia žalobcu, kedy svojim konaním úmyselne nastolila taký právny stav, ktorý žalobcovi ako veriteľovi znemožňoval/sťažoval uspokojenie svojej pohľadávky z majetku povinnej. O úmysle ukrátiť uspokojenie žalobcu zo strany povinnej svedčí aj skutočnosť, že žalovaná je povinnej osoba blízka, ide o sesterských vzťah. Na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenie § 42a ods. 1, 2, 3 OZ.

5. Okresný súd rozhodoval aj s poukazom na § 150 ods. 1 a § 151 ods. 1 CSP, keď z obsahu spisu vyplynulo, že žalobu ako aj listinné dôkazy pripojené žalobe si žalovaná osobne prevzala na doručovacej pošte dňa 31. 10. 2018, žiadnym spôsobom nereagovala. Mala možnosť poprieť tvrdenia uvádzané žalobcom, pretože tak neurobila, súd považoval skutočnosti uvádzané v odôvodnení žaloby za nesporné (žalovanou nepopreté). Súd tak dospel k záveru, že skutkové tvrdenia a právna argumentácia obsiahnutá v žalobe je žalovanou nepopretá a nesporná. Následne súd vyhodnotil všetky dôkazné prostriedky a vykonané dôkazy a žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 242 ods. 1, 2 CSP.

6. Proti rozsudku podala odvolanie žalovaná. Namietala, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím je daný odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 CSP. Žiadala rozsudok celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Namietala, že súd nepreskúmal listinné dôkazy dôkladne, pretože v bode 8 odôvodnenia píše, že dňa 11. 9. 2017 vydal súdny exekútor exekučný príkaz na vykonanie exekúcie zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľnosti a v ten istý deň vydal aj upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie zriadením exekučného záložného práva. Podľa listín, ktoré sú súčasťou spisu, tento dátum je 7. 11. 2017.

8. V bode 10 odôvodnenia súd konštatuje, že na „základe zmluvy o pôžičke bez overenia podpisov účastníkov konania záložnej zmluvy.“ V prípade záložnej zmluvy nejde o prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ale o zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva zriadením záložného práva a účastníci tohto právneho úkonu - záložný veriteľ a záložný dlžník nie sú prevodcami, tzn., že podpisy účastníkov nemusia byť overené.

9. V bode 11 odôvodnenia súd konštatuje, že k podaniu návrhu na vklad záložného práva zo strany žalovanej došlo v deň právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Zvolen zo dňa 10. 7. 2017, teda 2. 8. 2017. Súdom konštatované uznesenie okresného súdu obsahuje rozhodnutie o trovách odvolacieho konania, čo nemá žiaden súvis s návrhom na vklad záložného práva. Vyslovil názor, že okresný súd nepreskúmal dôkladne listinné dôkazy a rozhodol podľa žaloby, ktorú podal žalobca. V roku 2012, resp. 2013, keď podpisovali Záložnú zmluvu a Zmluvu o pôžičke, nemohla vedieť, ani poznať pri najväčšej snahe a náležitej starostlivosti, že v budúcom období bude môcť byť úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa. Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/6/2016 zo dňa 26. 1. 2017, kde krajský súd konštatuje, že ten, kto odporuje, musí dokazovať kvalifikované zmenšenie majetku dlžníka. Nestačí, že sa majetok dlžníka zmenšil, musí sa preukázať, že sa zmenšil do takej miery, že to ohrozilo uspokojenie veriteľovho nároku. Žalobca žiadne takéto kvalifikované dôkazy nepreukázal a súd sa ani nezaoberal, či dlžníkove právne úkony ukracujú uspokojenie pohľadávky veriteľa.

10. K odvolaniu žalovanej sa písomne vyjadril žalobca. Napadnutý rozsudok žiadal potvrdiť ako vecne správny. Odvolanie označil ako účelové, čo potvrdzuje aj to, že zástupca žalobcu sa vzal na poslednom pojednávaní odvolania a zástupca žalovanej potvrdil, že sa po konzultácii so žalovanou vzdá odvolania písomne po pojednávaní, čo však neurobil.

11. K námietkam k bodu 10 uviedol, že opätovne zdôrazňuje účelovosť konania a podania návrhu na zriadenie záložného práva na nehnuteľnosti zo strany žalovanej, a to z dôvodu vyhnúť sa exekučnému konaniu a tým splneniu pohľadávky zo strany dlžníka U. R.. R. podpisov na zmluve o pôžičke ako aj záložnej zmluve zo strany účastníkov zmluvy chýba. Aj keď nejde o prevod nehnuteľností, je bežná prax napr. bánk v SR, že bez overenia podpisov nedôjde k zápisu záložného práva k nehnuteľnosti. V prípade overenia podpisov na zmluve o pôžičke, resp. záložnej zmluve by nemohlo dôjsť k ich spätnému overeniu podpisov, keďže návrh na vklad záložného práva zo strany žalovanej bol podaný až v roku 2017. Samotná zmluva o pôžičke ako aj záložná zmluva sú fiktívne právne úkony v snahe vyhnúť sa splateniu pohľadávky žalobcovi. Je naivné sa domnievať, že by záložný veriteľ z titulu pôžičky na základe zmluvy o pôžičke uzatvorenej v roku 2012 spolu so záložnou zmluvou uzatvorenou v roku 2012 podal návrh na vklad záložného práva až v roku 2017, keď by nemal garanciu v prípade nesplácania dlhu dlžníkom veriteľovi. Na takúto fiktívnu transakciu môže pristúpiť jedine osoba blízka (sestra povinnej).

12. K bodu 11 uviedol, že aj z tohto konania žalovanej je zrejmá účelovosť. K podaniu návrhu na vklad záložného práva na zo strany žalovanej po uzatvorení samotnej záložnej zmluvy, ktorá bola uzatvorená dňa 20. 12. 2012, došlo v deň právoplatnosti uznesenia Okresného súdu vo Zvolene zo dňa 10. 7. 2017. Žalobca k tomu dodal, že právny zástupca povinnej ešte vtedy volal ohľadom uzatvorenia dohody o úhrade pohľadávky povinnej v splátkach. Žalobca po skúsenostiach s povinnou žiadnu dohodu neuzatvoril a následne došlo zo strany žalovanej k podaniu návrhu na vklad záložného práva a žalobca sa rozhodol podať návrh na exekučné konanie. Aj z tohto konania žalovanej je zrejmé, že z jej strany došlo k ukráteniu uspokojenia žalobcu, kedy svojím konaním úmyselne nastolila taký právny stav, ktorý žalobcovi ako veriteľovi znemožňoval uspokojenie svojej pohľadávky z majetku povinnej.

13. V ďalšej časti odvolania uviedol, že i napriek preukázaniu prevzatia listín (samotného návrhu) zasielaných súdom, sa žalovaná nikdy nevyjadrila. Na pojednávaní sa ani nezúčastnila. Žalovaná mala možnosť poprieť tvrdenia uvádzané žalobcom, pretože tak neurobila, súd považoval skutočnosti uvádzané v odôvodnení podanej žaloby za nesporné, žalovanou nepopreté. Žalobca dal do pozornosti judikatúru, to rozhodnutie Okresného súdu v Trnave zo dňa 15. 4. 2013, sp. zn. 27C/155/2010, uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 20Cdo/364/2002, 21Cdo 2791/99, 21Cdo 549/2001 a 30Cdo 2435/2006, 30Cdo/653/2006, ako aj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co 145/2007, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 5/2008. V závere poukázal na to, že žalovaná porušila príslušné ustanovenia CSP s poukazom na § 150 ods. 1, § 151 ods. 1 CSP. Taktiež namietal, že z procesného hľadiska žalovaná nešpecifikovala, resp. nedostatočne odôvodnila odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 CSP.

14. Žalovaná v replike k bodu 10 odôvodnenia uviedla, že exekučné konanie a vymáhanie exekútorom prebieha zrážkami zo mzdy. To, že neboli overené podpisy na záložnej zmluve, resp. v zmluve o pôžičke, a je to bežná prax, neznamená, že je to povinnosť, ktorú ukladá zákon, resp. vykonávajúci predpis. Záložný veriteľ nie je ohraničený termínom, kedy do splatenia pôžičky vykoná vklad záložného práva, je to len na jeho rozhodnutí.

15. K bodu 11 odôvodnenia uviedla, že svojim konaním nespôsobila záložnou zmluvou na nehnuteľnosti taký stav, ktorý žalobcovi sťažil alebo znemožnil uspokojenie jeho pohľadávky. Záložné právo má v prvom rade zabezpečovaciu funkciu, zabezpečuje pohľadávku záložného veriteľa. Nemá sám osebe za následok zmenšenie majetku dlžníka, lebo dlžník zostáva aj po vzniku záložného práva nositeľom vlastníckeho práva k zálohu. Zdôraznila, že kto odporuje, musí dokazovať kvalifikované zmenšenie majetku dlžníka. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal kvalifikované zmenšenie majetku, pretože záložná zmluva majetok neznižuje. Odporovateľným právnym úkonom nemôže byť zmluva o zriadení záložného práva, ktorá sama osebe nevedie k zmenšeniu majetku dlžníka, ale odporovať možno právnemu úkonu, ktorým záložný veriteľ na základe zmluvy o zriadení záložného práva uzatvorenej medzi ním a dlžníkom uplatňuje právo na uspokojenie svojej pohľadávky zo zálohu.

16. Žaloba o určenie právnej neúčinnosti záložnej zmluvy voči žalovanému preto nemôže byť dôvodná, i keby dlžník túto zmluvu uzavrel v úmysle ukrátiť žalobcu ako svojho veriteľa i keby boli splnené všetky ostatné podmienky odporovateľnosti uvedené v ustanovení § 42a OZ. Zároveň poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22. 2. 2018, sp. zn. 4 Co/245/2017, ktorý poukázal na to, že podstata inštitútu odporovateľnosti právnych úkonov vylučuje, aby mohla byť súdom určená neúčinnosť zmluvy o zriadení záložného práva. Zmluvou o zriadení záložného práva nedochádza k zmenšeniu majetku dlžníka, dochádza len k zabezpečeniu pohľadávky iného veriteľa. Pri splnení ostatných predpokladov by tak bolo možné odporovať len takým právnym úkonom, prostredníctvom ktorých by sa zriadené záložné právo vykonalo a prostredníctvom ktorých by aj došlo k faktickému zmenšeniu majetkovej podstaty dlžníka na úkor veriteľa. Tento názor vychádza aj z rozhodovacej praxe všeobecných súdov.

17. Žalobca v duplike poukázal na to, že je zrejme tak z podanej odporovacej žaloby, vyjadrenia k odvolaniu žalovanej ako aj tvrdení a hlavne dôkazov žalobcu, že žalovaná ako dlžníčka fiktívne uzatvorila zmluvu o pôžičke a následne aj záložnú zmluvu. Nie je pravdou, že exekučné konanie začal súdny exekútor vymáhaním pohľadávky zrážkami zo mzdy. Žalobca to presne popísal v samotnej odporovacej žalobe, že exekučné konanie začalo na návrh žalobcu ako oprávneného, kde prvotným úkonom súdneho exekútora bolo zriadenie exekučného záložného práva. Overenie podpisov na záložnej zmluve považuje žalobca ako voči samotnému predmetu odporovacie žaloby, žalobca chcel len poukázať a potvrdiť na efektívnosť uzatvorenia zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy ako aj dátumov ich uzatvorenia a tým ukrátiť veriteľa. Opätovne zdôraznil, že jediným možným spôsobom, ako sa domôcť svojho práva voči žalovanej, je odporovacia žaloba voči neúčinnosti záložnej zmluvy. Inštitút odporovateľnosti v zásade slúži potrebám exekučného konania, nakoľko jeho účelom je umožniť veriteľovi, ktorý má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku, domôcť sa v exekúcii uspokojenia tejto pohľadávky z majetku, ktorý ušiel dlžníkovi v dôsledku jeho odporovateľného právneho úkonu, pričom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 MCdo 5/2008 zverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod číslom 45/2008 ZSP. Účelom odporovateľnosti ako inštitútu občianskeho práva je zabrániť nepoctivým úkonom dlžníka, ktorý zmenšuje svoj majetok. Poukázal taktiež na uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. 2. 2018, sp. zn. 7 Co/124/2017, v zmysle ktorého aj záložná zmluva môže byť odporovateľným právnym úkonom a môže byť súdom určená jej neúčinnosť. Najvyšší súd SR v rozhodnutí vydanom vo veci 6 Obo 87/2003 vyslovil názor, že záložné zmluvy môžu byť odporovateľné a celkom presne vymedzil, na čo je potrebné sa zamerať. Poznamenal, že záložná zmluva bola uzavretá vyslovene špekulatívne s úmyslom ukrátiť uspokojenie vysokej pohľadávky žalobcu voči povinnej, pričom predmetná pohľadávka vznikla žalobcovi voči povinnej v súvislosti s trestným činom sprenevery a voči povinnej bolo vedené aj trestné konanie. Žalovaná a povinná sú blízke osoby (sestry), pričom je takmer isté, že žalovaná vedela o problémoch, ktoré mala jej sestra, preto došlo podľa názoru žalobcu k uzatvoreniu fiktívnej zmluvy o pôžičke, pričom na zabezpečenie tejto fiktívnej pohľadávky sa uzatvorila záložná zmluva. K uzavretiu záložnej zmluvy došlo v situácii, kedy bolo zrejme, že voči dlžníkovi začalo exekučné konanie na vymoženie vysokej sumy pohľadávky.

18. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 388 CSP zmenil.

19. Podľa § 388 CSP Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

20. Pokiaľ odvolací súd nerozhodne o potvrdení napadnutého rozhodnutia (§ 387 CSP) alebo o jeho zrušení (§ 389 CSP), napadnuté rozhodnutie zmení, t.j. predpokladom zmeny rozhodnutia je to, že ho

nemožno potvrdiť ani zrušiť. K zmene napadnutého rozhodnutia dochádza predovšetkým vtedy, ak súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, prípadne vtedy, ak súd prvej inštancie síce správne zistil skutkový stav, ale dospel k nesprávnym právnym záverom.

21. V rozhodovanom prípade nastala situácia, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, ale dospel k nesprávnym právnym záverom, pričom je zrejmé, že na zistený skutkový stav aplikoval správne právne normy. Vzhľadom na to, že žalovaná namietala len nesprávne právne posúdenie a odvolací súd sa stotožnil so skutkovým stavom, ktorý vyplynul z dokazovania pred okresným súdom, odvolací súd nepostupoval podľa § 384 CSP a rozhodnutie zmenil bez nariadenia pojednávania, keďže nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie. Pri rozhodovaní odvolací súd taktiež nezistil, že by sa na vec vzťahovalo ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité (§ 382 CSP), žalovaná namietala nesprávnosť rozhodnutia vo vzťahu k jednému zo štyroch predpokladov pre vyhovie danej žalobe, pričom žalobca a žalovaná sa v rámci vyjadrenia, dupliky a repliky k právnemu posúdeniu vyjadrili.

22. Hoci počas konania žalovaná bola pasívna, resp. konala prostredníctvom zvoleného zástupcu, v odvolaní uplatnila odvolací dôvod, ktorý spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom argumentovala tvrdením, že nebolo preukázané zmenšenie majetku dlžníka. Namietala, že súd sa nezaoberal tým, či dlžníkove právne úkony ukracujú uspokojenie pohľadávky veriteľa. Tvrdila, že svojím konaním nespôsobilá záložnou zmluvou na nehnuteľnosti taký stav, ktorým žalobcovi sťažila alebo znemožnila uspokojenie svojej pohľadávky. Zdôraznila, že záložné právo má v prvom rade zabezpečovaciu funkciu, pričom vznik záložného práva na základe písomnej záložnej zmluvy uzavretej medzi dlžníkom a záložným veriteľom nemá sám osebe za následok zmenšenie majetku dlžníka, lebo dlžník zostáva aj po vzniku záložného práva nositeľom vlastníckeho práva k zálohu. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal kvalifikované zmenšenie majetku, pretože záložná zmluva majetok neznižuje.

23. Odvolací súd sa s argumentáciou žalovanej stotožňuje, keď uvedené má rozhodujúci význam pre posúdenie veci, pričom aj bez tejto argumentácie bol okresný súd povinný tento predpoklad skúmať, čo dôsledne nevykonával.

24. Pre určenie toho, voči akým úkonom je možné odporovať bude rozhodujúce to, či týmto úkonom dochádza k zmenám (prevodu) majetkových hodnôt na tretiu osobu. Môže to byť preto akýkoľvek úkon. Rozhodujúce je iba to, či dochádza k uvedeným zmenám a táto zmena je dôsledkom ukrátenia veriteľa (žalobcov). Zákon jasne stanovuje podmienky pre všetky dôvody za ktorých je možné právnemu úkonu odporovať, a sú nimi a) pohľadávka veriteľa je vymáhateľná, b) právny úkon dlžníka bol uskutočnený v posledných troch rokoch, c) právny úkon bol uskutočnený v úmysle ukrátiť veriteľa, d) právnym úkonom došlo k ukráteniu vymáhateľnej pohľadávky (in fraudem creditoris).

25. Jednou zo základných podmienok odporovateľnosti a predpokladom pre možnosť uplatnenia tohto práva je teda to, že došlo skutočne k ukráteniu veriteľa. Pod ukrátením veriteľa je treba rozumieť také zmenšenie majetku dlžníka, ktoré neumožní uspokojenie pohľadávky veriteľa celkom alebo aj sčasti. Žalobca sa domáhal odporovateľnosti právneho úkonu, a to právnej neúčinnosti záložnej zmluvy. Záložná zmluva je však zabezpečovacím inštitútom, ktorým dochádza k zabezpečeniu pohľadávky. Zmyslom tohto inštitútu je posilnenie postavenia oprávnenej osoby záväzkového vzťahu, zabezpečenie a zjednodušenie reparácie porušenia záväzkového vzťahu, ako aj prevenčná funkcia, zmyslom ktorej je zabezpečiť dobrovoľné plnenie záväzku. Záložnou zmluvou preto a priori nemôže dôjsť k zmenšeniu majetku. Samotným zmyslom odporovacej žaloby, uvažované z pohľadu žalujúceho veriteľa, je dosiahnuť rozhodnutie súdu, ktorým by bolo určené, že je voči nemu neúčinný dlžníkom urobený právny úkon, ktorý skracuje uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky. Rozhodnutie súdu, ktorým bolo odporovacej žalobe vyhovie, by malo predstavovať podklad na to, že sa veriteľ môže na základe titulu spôsobilého na výkon rozhodnutia (exekučného titulu) vydaného proti dlžníkovi domáhať nariadenia výkonu rozhodnutia (exekúcie) postihnutím toho, čo odporovaným (právne neúčinným) právnym úkonom, ušlo z dlžníkovho majetku, a to nie proti dlžníkovi, ale voči osobe, s ktorou alebo v ktorej prospech bol právny úkon urobený (pozri aj rozhodnutie NS ČR 30Cdo/5123/2009). Takýmto právnym úkonom však záložná zmluva nemôže byť. Záložnou zmluvou nedochádza k zmenšeniu majetku dlžníka. Dlžníkove právne úkony skracujú pohľadávku veriteľa najmä vtedy, ak vedú k zmenšeniu majetku dlžníka a aj v dôsledku nich vzniknuté zmenšenie majetku má súčasne za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, hoci - nebyť týchto úkonov - by sa z majetku dlžníka uspokojil (pozri aj rozhodnutie NS ČR 30do/794/2006).

26. Zákonná požiadavka pre odporovateľnosť právneho úkonu môže byť splnená len pri súčasnom naplnení dvoch podmienok, a to 1/ majetok dlžníka má v dôsledku odporovateľného právneho úkonu objektívne menšiu hodnotu v porovnaní so stavom pred týmto úkonom, 2/ zmenšenie majetku dlžníka

má za následok, že veriteľ sa z tohto majetku nemôže uspokojiť, hoci nebyť odporovateľného právneho úkonu by sa uspokojil. Z uvedeného vyplýva, že odporovateľnými nemôžu byť tzv. ekvivalentné právne úkony, pri ktorých nedochádza k objektívnemu zmenšeniu majetku dlžníka. Je potrebné však uviesť, že záložnou zmluvou môže dôjsť k následku, ktorým je zvýhodnenie iného veriteľa. V takomto prípade však platí, že dlžník, ktorý nie je schopný plniť svoje splatné záväzky, môže zmariť (úplne alebo čiastočne) uspokojenie pohľadávky svojho veriteľa tiež tým, že svojim právnym úkonom (jednostranným alebo dvojstranným) zvýhodní iného svojho veriteľa. Takýto postup je protiprávny. Právnym následkom takéhoto právneho úkonu však nie je jeho odporovateľnosť v zmysle ust. § 42a Občianskeho zákonníka. Pretože ide o právny úkon, ktorý je v rozpore so zákonom, nastáva jeho neplatnosť (pozri aj rozhodnutie NS ČR 20Cdo/663/2009; 30Cdo/2435/2006). V tomto smere odvolací súd musel dať za pravdu žalovanej, že nedošlo k zmenšeniu majetku povinného a ani žalobcovia nepreukázali, že by v tomto zmysle malo dôjsť k ukráteniu veriteľa a v akom rozsahu.

27. Odvolací súd poukazuje na podporu svojej argumentácie na závery rozsudku Najvyššieho súdu ČR z 27. augusta 2013, sp. zn. 21 Cdo 2041/2012, ktoré sú aplikovateľné aj na daný prípad, podľa ktorého uplatnenie práva záložného veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky zo zálohu, ku ktorému vzniklo záložné právo na základe záložnej zmluvy uzatvorenej medzi dlžníkom a záložným veriteľom, môže veriteľ za podmienok uvedených v ustanovení § 42a OZ odporovať. Odporovateľným právnym úkonom tu však nemôže byť zmluva o zriadení záložného práva, ktorá sama o sebe nevedie k zmenšeniu majetku dlžníka, ale právny úkon, ktorým záložný veriteľ na základe zmluvy o zriadení záložného práva uzatvorenej medzi ním a dlžníkom uplatňuje právo na uspokojenie svojej pohľadávky zo zálohu (napr. návrh na speňaženie zálohu vo verejnej dražbe). Rozhodnutie súdu, ktorým by bolo určené, že právny úkon, ktorým záložný veriteľ na základe záložnej zmluvy uzatvorenej s dlžníkom uplatnil právo na uspokojenie svojej pohľadávky zo zálohu v konaní o výkon rozhodnutia predajom založenej hnuiteľnej veci, nehnuteľnosti alebo podniku, prípadne v exekučnom konaní, je voči veriteľovi právne neúčinný, by v takom prípade predstavovalo podklad na to, aby sa veriteľ mohol domáhať uspokojenia svojej vymáhateľnej pohľadávky v konaní o výkon rozhodnutia (v exekučnom konaní) postihnutím založeného majetku dlžníka bez toho, aby sa pri tomto výkone rozhodnutia (exekúcii) vo vzťahu medzi veriteľom a záložným veriteľom prihliadalo k lepšiemu poradiu záložného veriteľa pri uspokojovaní pohľadávok, ktoré záložný veriteľ získal uzavretím záložnej zmluvy na úkor veriteľa a ktoré by veriteľ, ktorého odporovacej žalobe bolo vyhovené, mohol úspešne poprieť tzv. odporovou žalobou podľa ustanovenia § 267a OSP podanou proti záložnému veriteľovi. Ak by záložný veriteľ uplatnil právo na uspokojenie svojej pohľadávky zo zálohu návrhom na speňaženie zálohu vo verejnej dražbe alebo súdnym predajom zástavy a ak by boli splnené podmienky, za ktorých možno tomuto právnemu úkonu odporovať, mohol by sa veriteľ - miesto určenia právnej neúčinnosti právneho úkonu - v zmysle ustanovenia § 42a ods. 4 OZ domáhať, aby mu záložný veriteľ vydal získaný výtazok dražby alebo súdneho predaja zálohu až do výšky vymáhateľnej pohľadávky veriteľa.

28. O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1, 2 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v konaní bola v celom rozsahu úspešná žalovaná, preto jej odvolací súd priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

29. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.
Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).